

Suvestinė redakcija nuo 2023-09-28

Įsakymas paskelbtas: TAR 2017-06-16, i. k. 2017-10151

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

**ĮSAKYMAS
DĖL LIETUVOS MEDICINOS NORMOS MN 141:2017 „TEISMO MEDICINOS
GYDYTOJAS“ PATVIRTINIMO**

2017 m. birželio 14 d. Nr. V-708
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo 9 straipsnio 1 dalies 3 punktu:

1. T v i r t i n u Lietuvos medicinos normą MN 141:2017 „Teismo medicinos gydytojas“ (pridedama).
2. P a v e d u įsakymo vykdymą kontroliuoti viceministrui pagal veiklos sritį.

Sveikatos apsaugos ministras

Aurelijus Veryga

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos
ministro 2017 m. birželio 14 d. įsakymu
Nr. V-708

LIETUVOS MEDICINOS NORMA MN 141:2017 TEISMO MEDICINOS GYDYTOJAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos medicinos norma MN 141:2017 „Teismo medicinos gydytojas“ (toliau – ši Lietuvos medicinos norma) privaloma teismo medicinos gydytojams, dirbantiems Lietuvos Respublikoje, jų darbdaviams, taip pat institucijoms, rengiančioms šiuos specialistus, tobulinančioms jų kvalifikaciją bei kontroliuojančioms jų veiklą.

2. Šioje Lietuvos medicinos normoje vartojamos sąvokos ir jų apibrėžtys:

2.1. **Teismo medicina** – medicinos mokslo šaka, apimanti specialių žinių bei tyrimo metodų visumą, naudojamą teisinėje praktikoje kylantiems medicininio-biologinio pobūdžio klausimams spręsti.

2.2. **Teismo medicinos gydytojas** – medicinos gydytojas, įgijęs teismo medicinos gydytojo profesinę kvalifikaciją.

2.3. **Teismo medicinos gydytojo praktika** – teismo medicinos gydytojo pagal įgytą profesinę kvalifikaciją ir nustatytą kompetenciją atliekama asmens sveikatos priežiūra, apimanti teismo medicinos tyrimus.

2.4. **Teismo medicinos tyrimas** – fizinių ir juridinių asmenų prašymu arba teismo, teisėjo, ikiteisminio tyrimo įstaigos pavedimu atliekamas tyrimas, kuriam naudojamos teismo medicinos žinios.

2.5. Kitos šioje Lietuvos medicinos normoje vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos yra apibrėžtos šios Lietuvos medicinos normos 8 punkte išvardytuose Lietuvos Respublikos teisės aktuose.

3. Teismo medicinos gydytojo profesinę kvalifikaciją įgyjama baigus universitetines medicinos studijas bei teismo medicinos rezidentūrą. Užsienyje įgyta teismo medicinos gydytojo profesinę kvalifikaciją pripažįstama Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

4. Teisę verstis teismo medicinos gydytojo praktika turi asmenys, Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka įgiję teismo medicinos gydytojo profesinę kvalifikaciją ir turintys Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka išduotą ir galiojančią medicinos praktikos licenciją verstis medicinos praktika pagal teismo medicinos gydytojo profesinę kvalifikaciją.

5. Teismo medicinos gydytojas verčiasi teismo medicinos gydytojo praktika asmens sveikatos priežiūros įstaigoje, turinčioje galiojančią įstaigos asmens sveikatos priežiūros licenciją teikti teismo medicinos paslaugas ir (ar) teismo medicinos ekspertizės paslaugas, jei kiti teisės aktai nenustato kitaip. Teismo medicinos gydytojas teikia teismo medicinos paslaugas visų amžiaus grupių pacientams.

6. Teismo medicinos gydytojas dirba savarankiškai, bendradarbiaudamas su sveikatos priežiūros bei kitais specialistais.

7. Teismo medicinos gydytojas vadovaujasi šiais Lietuvos Respublikos teisės aktais:

7.1. Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodeksu;

7.2. Lietuvos Respublikos baudžiamuoju kodeksu;

- 7.3. Lietuvos Respublikos civiliniu kodeksu;
- 7.4. Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodeksu;
- 7.5. Lietuvos Respublikos teismo ekspertizės įstatymu;
- 7.6. Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymu;
- 7.7. Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų įstatymu;
- 7.8. Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymu;
- 7.9. Lietuvos Respublikos medicinos praktikos įstatymu;
- 7.10. Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymu;
- 7.11. Lietuvos Respublikos žmogaus mirties nustatymo ir kritinių būklių įstatymu;
- 7.12. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. spalio 31 d. nutarimu Nr. 1359 „Dėl gydytojų rengimo“;
- 7.13. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. lapkričio 9 d. įsakymu Nr. 634 „Dėl Medicinos normų rengimo reikalavimų aprašo patvirtinimo“;
- 7.14. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2002 m. sausio 28 d. įsakymu Nr. 58 „Dėl Sveikatos priežiūros specialistų profesinės kompetencijos patikrinimo tvarkos“;
- 7.15. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2002 m. kovo 18 d. įsakymu Nr. 132 „Dėl Sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistų profesinės kvalifikacijos tobulinimo ir jo finansavimo tvarkos“;
- 7.16. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2002 m. balandžio 23 d. įsakymu Nr. 186 „Dėl sveikatos priežiūros įstaigų darbuotojų asmeninių apsauginių priemonių, dėvimų teikiant paslaugas sergantiems ypač pavojingomis užkrečiamosiomis ligomis, sąrašo ir naudojimosi jomis taisyklių patvirtinimo“;
- 7.17. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. sausio 6 d. įsakymu Nr. V-1 „Dėl Numerio sveikatos specialisto spaudui suteikimo ir panaikinimo taisyklių patvirtinimo“;
- 7.18. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. balandžio 8 d. įsakymu Nr. V-208 „Dėl Būtiniosios medicinos pagalbos ir būtiniosios medicinos pagalbos paslaugų teikimo tvarkos bei masto patvirtinimo“;
- 7.19. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. gegužės 14 d. įsakymu Nr. V-364 „Dėl licencijuojamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų sąrašų patvirtinimo“;
- 7.20. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. gegužės 27 d. įsakymu Nr. V-396 „Dėl Medicinos praktikos licencijavimo taisyklių patvirtinimo“;
- 7.21. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. birželio 17 d. įsakymu Nr. V-448 „Dėl Informavimo apie laikinų medicinos praktikos paslaugų teikimą tvarkos aprašo patvirtinimo“;
- 7.22. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. V-469 „Dėl Medicinos praktikos profesinių kvalifikacijų rūšių sąrašo patvirtinimo“;
- 7.23. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. rugsėjo 29 d. įsakymu Nr. V-680 „Dėl medicinos praktikos licencijų išdavimo gydytojams, turintiems specializuotos medicinos praktikos licenciją ar sertifikatą, ir teisės verstis siaura medicinos praktika įgijimo“;
- 7.24. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2006 m. gegužės 4 d. įsakymu Nr. V-363 „Dėl Pavyzdinio pareigybių sąrašo, kuriuo vadovaujantis biudžetinėse įstaigose ir organizacijose darbuotojai priskiriami sveikatos priežiūros specialistams, patvirtinimo“;
- 7.25. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2012 m. spalio 19 d. įsakymu Nr. V-946 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 47-1:2012 „Sveikatos priežiūros įstaigos. Infekcijų kontrolės reikalavimai“ patvirtinimo“;
- 7.26. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. gegužės 3 d. įsakymu Nr. V-383 „Dėl Medicinos priemonių (prietaisų) naudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;
- 7.27. šia Lietuvos medicinos norma, įstaigos, kurioje dirba, įstatais (nuostatais), vidaus tvarkos taisyklėmis, vidaus kokybės vadybos sistemos dokumentais bei savo pareigybės aprašymu.

II SKYRIUS TEISĖS

8. Teismo medicinos gydytojas turi teisę:

8.1. verstis teismo medicinos gydytojo praktika šios Lietuvos medicinos normos ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka;

8.2. išrašyti receptus Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2002 m. kovo 8 d. įsakymo Nr. 112 „Dėl Receptų rašymo ir vaistinių preparatų, medicinos priemonių (medicinos prietaisų) ir kompensuojamųjų medicinos pagalbos priemonių išdavimo (pardavimo) vaistinėse gyventojams ir popierinių receptų saugojimo, išdavus (pardavus) vaistinius preparatus, medicinos priemones (medicinos prietaisus) ir kompensuojamąsias medicinos pagalbos priemones vaistinėje, taisyklių patvirtinimo“ nustatyta tvarka;

8.3. išduoti medicininius ar sveikatos pažymėjimus (pažymas) Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka;

8.4. pagal kompetenciją konsultuoti pacientus, fizinius ir juridinius asmenis Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

8.5. atsisakyti teikti sveikatos priežiūros paslaugas, jei tai prieštarauja gydytojo profesinės etikos principams arba gali sukelti realų pavojų paciento ar gydytojo gyvybei, išskyrus atvejus, kai teikiama būtinoji medicinos pagalba;

8.6. nustatyti asmens mirties faktą Lietuvos Respublikos žmogaus mirties nustatymo ir kritinių būklių įstatymo nustatyta tvarka;

8.7. gauti darbui būtiną informaciją apie gydomus ir konsultuojamus pacientus Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

9. Teismo medicinos gydytojas turi ir kitų Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytų teisių, reglamentuojančių asmens sveikatos priežiūros specialisto praktiką.

III SKYRIUS PAREIGOS

10. Teismo medicinos gydytojas privalo:

10.1. teikti būtinąją medicinos pagalbą Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

10.2. pagal savo kompetenciją, nustatytą šioje Lietuvos medicinos normoje ir asmens sveikatos priežiūros įstaigos, kurioje dirba, licenciją, kvalifikuotai teikti teismo medicinos ir (ar) teismo medicinos ekspertizės paslaugas;

10.3. nepriskirtais jo kompetencijai atvejais siųsti pacientą konsultotis pas atitinkamos srities asmens sveikatos priežiūros specialistą;

10.4. bendradarbiauti su asmens sveikatos priežiūros ir kitais specialistais;

10.5. turėti spaudą, kurio numeris suteikiamas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. sausio 6 d. įsakymo Nr. V-1 „Dėl Numerio sveikatos specialisto spaudai suteikimo ir panaikinimo taisyklių patvirtinimo“ nustatyta tvarka;

10.6. pagal kompetenciją vykdyti privalomąsias sveikatos programas;

10.7. laikytis sveikatos priežiūros specialisto profesinės etikos principų, gerbti pacientų teises ir jų nepažeisti;

10.8. tobulinti profesinę kvalifikaciją Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka;

10.9. laikytis licencijuojamos sveikatos priežiūros specialisto veiklos sąlygų;

10.10. tvarkyti teismo medicinos gydytojo praktikos dokumentus Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

10.11. paaiškinti asmens sveikatos priežiūros specialisto praktikos aplinkybes Sveikatos apsaugos ministerijos, teisėsaugos institucijų ir kitų kontroliuojančių institucijų prašymu;

10.12. taikyti Lietuvos Respublikoje tik medicinos mokslo ir praktikos įrodymais pagrįstus, saugius tyrimo ir diagnostikos metodus, išskyrus kituose teisės aktuose nustatytas išimtis;

10.13. naudoti tik teisės aktų reikalavimus atitinkančias medicinos priemones (prietaisus), išskyrus kituose teisės aktuose nustatytas išimtis. Užtikrinti, kad medicinos priemonės (prietaisai) būtų naudojami teisės aktų nustatyta tvarka ir vadovaujantis gamintojų su medicinos priemone (prietaisu) pateikiama informacija;

10.14. atlikti kitas Lietuvos Respublikos teisės aktais, reglamentuojančiais asmens sveikatos priežiūros specialisto praktiką, nustatytas pareigas.

IV SKYRIUS KOMPETENCIJA

11. Teismo medicinos gydytojo profesinę kompetenciją sudaro žinios, gebėjimai ir įgūdžiai, kuriuos jis įgyja baigęs studijas, suteikiančias teismo medicinos gydytojo profesinę kvalifikaciją, bei nuolatos tobulindamas įgytą profesinę kvalifikaciją, atsižvelgdamas į nuolatinę mokslo, technikos ir praktikos pažangą.

12. Teismo medicinos gydytojas turi žinoti:

12.1. dokumentų rengimo, tvarkymo ir apskaitos pagrindus;

12.2. medicinos statistikos pagrindus;

12.3. sveikatos draudimo pagrindus;

12.4. sveikatos, civilinės, administracinės ir baudžiamosios teisės pagrindus;

12.5. naudojimosi informacinėmis ir ryšio technologijomis būdus ir mokėti jais naudotis.

13. Teismo medicinos gydytojas turi išmanyti:

13.1. anatomijos, fiziologijos, patologinės fiziologijos, patologinės ir topografinės anatomijos, histologijos, klinikinės ir teismo medicinos traumatologijos, neurologijos, ginekologijos, klinikinės toksikologijos ir kitų klinikinių disciplinų pagrindus;

13.2. sveikatos sutrikdymo masto nustatymo taisykles;

13.3. lytinių būklių ir lytinių nusikaltimų tyrimų principus;

13.4. tarptautinės ligų klasifikacijos TLK-10-AM kodavimo principus;

13.5. ekspertizių ir tyrimų atlikimo tvarką;

13.6. biologinės kilmės objektų tyrimų principus ir metodus;

13.7. biologinės kilmės objektų paėmimo, ženklavimo, įpakavimo, saugojimo ir perdavimo laboratoriniams tyrimams pagrindinius reikalavimus.

14. Teismo medicinos gydytojas privalo gebėti:

14.1. atlikdamas deontologinius (gydymo kokybės) tyrimus pagal priskirtą kompetenciją, vertinti padarytas gydymo ir gydytojų klaidas;

14.2. įvertinti tiriamų gyvų asmenų apžiūros, medicinos dokumentų duomenis ir laboratorinių tyrimų rezultatus;

14.3. nustatyti sveikatos sutrikdymo faktą ir mastą;

14.4. įvertinti konkrečių laboratorinių tyrimų atlikimo būtinybę;

14.5. įvertinti biologinės kilmės objektų patomorfologinius mikroskopinius pokyčius;

14.6. nustatyti daikto ar įrankio, kuriuo sužalota, individualias savybes, specifinius požymius ir grupinę priklausomybę;

14.7. nustatyti sužalojimų padarymo priemones ir būdus;

14.8. įvertinti tiriamų mirusiųjų asmenų apžiūros, autopsijos duomenis ir laboratorinių tyrimų rezultatus;

14.9. įvertinti mirusiųjų naujagimių ir kūdikių apžiūros, autopsijos duomenis ir laboratorinių tyrimų rezultatus;

14.10. nustatyti pagrindines vaisiaus ir naujagimio mirties priežastis;

14.11. įvertinti lytinių būklių ir lytinių nusikaltimų tyrimų rezultatus;

14.12. įvertinti laboratorinių tyrimų atlikimo būtinybę tiriant mirusius asmenis;

14.13. nustatyti mirties faktą ir laiką;

14.14. nustatyti mirties priežastį ir rūšį (smurtinė, nesmurtinė);

14.15. nustatyti minkštųjų audinių, kaulų, vidaus organų, kraujagyslių ir nervų sužalojimų kietais bukais daiktais genezę ir morfologinius požymius;

14.16. nustatyti sužalojimų, padarytų kritimo iš aukštumos bei griuvimo atvejais, mechanizmą ir morfologines savybes;

14.17. nustatyti sužalojimų, padarytų aštriais daiktais (pjaunamaisiais, duriamaisiais, duriamaisiais-pjaunamaisiais, kertamaisiais ir kt.), mechanizmą ir morfologinius požymius;

14.18. nustatyti sužalojimų, padarytų šaunamaisiais ginklais ir sprogmenimis, mechanizmą, morfologines savybes, šūvio mechanizmo ir jį sąlygojančių faktorių pagrindinius principus;

14.19. nustatyti sužalojimų, padarytų veikiant fiziniams faktoriams, patofiziologinius procesus, patomorfologinius požymius;

14.20. nustatyti sužalojimų, padarytų veikiant cheminėmis ir toksinėmis medžiagomis, mechanizmus ir morfologines išraiškas;

14.21. atpažinti ir nustatyti apsinuodijimų požymius;

14.22. nustatyti asfiksijos požymius ir priežastis;

14.23. nustatyti smurtinių ir staigių mirčių priežastis, požymius;

14.24. nustatyti transporto priemonėmis sukeltų traumų požymius;

14.25. nustatyti priežastinį sužalojimo ir pasekmių ryšį;

14.26. atlikti mirusiųjų ir jų kūno dalių tyrimą;

14.27. atlikti gyvų asmenų teismo medicinos tyrimą;

14.28. atlikti teismo medicinos tyrimus pagal medicinos dokumentus;

14.29. atlikti deontologinius (gydymo kokybės) tyrimus pagal priskirtą kompetenciją;

14.30. paimti biologinės kilmės objektus ir daiktinius įrodymus;

14.31. fiksuoti sužalojimus ir daiktinius įrodymus – sutartiniais žymenimis pavaizduoti sužalojimus schemose, fotografuoti;

14.32. atlikti mirusiojo arba atskirų kūno dalių apžiūrą įvykio (radimo) vietoje: nustatyti mirties faktą, įvertinti lavoninius reiškinius, sužalojimus, mirties laiką;

14.33. naudotis darbui reikalinga kompiuterine technika, programine įranga ir kitomis technologijomis.

14.34. atlikti patologinės anatomijos autopsinį tyrimą asmeniui, mirusiam ne asmens sveikatos priežiūros įstaigoje.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [V-1034](#), 2023-09-27, paskelbta TAR 2023-09-27, i. k. 2023-18777

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-1034](#), 2023-09-27, paskelbta TAR 2023-09-27, i. k. 2023-18777

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2017 m. birželio 14 d. įsakymo Nr. V-708 „Dėl Lietuvos medicinos normos MN 141:2017 „Teismo medicinos gydytojas“ patvirtinimo“ pakeitimo

